

Vår dato
03.12.2025

Referanse
U-25/01957-2

Vedlegg

Side
1 av 3

Til
NHO TRANSPORT
Postboks 5477 Majorstuen
0305 OSLO

Att: Administrerende direktør Jon H. Stordrange

Bruk av kinesiske busser, svar på brev fra Jon H. Stordrange i NHO Transport

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) er Norges fagorgan for forebyggende sikkerhet, og sikkerhetsmyndighet etter lov om nasjonal sikkerhet. Vår oppgave er å jobbe forebyggende for å bedre Norges evne til å beskytte seg mot spionasje, sabotasje, terror og sammensatte trusler. Gjennom veiledning, kontrollaktiviteter, tilsyn, testing og forskning bidrar vi til at virksomheter sikrer sivil og militær informasjon, informasjonssystemer, objekter og infrastruktur som har betydning for nasjonal sikkerhet. Ved anskaffelser er vår primære bekymring den langsiktige avhengigheten som skapes når de samme leverandørene blir for dominerende.

Vi har merket oss at NHO Transport ønsker mer konkrete råd fra NSM, og at dere mener vi overser de praktiske konsekvensene for busselskapene og kollektivtrafikken i Norge. Vi forstår at beslutningene som tas på dette området har betydelige økonomiske og praktiske konsekvenser. Vi er også klar over at det er et presserende behov for elbusser i kollektivtransporten for å møte klimamålene. NSM mener likevel at hensynet til nasjonal sikkerhet i en beredskapssituasjon må inn som et vurderingskriterium når busser skal kjøpes. Vi har forståelse for at dette er et vanskelig terreng for fylkeskommunene og busselskapene, men NSM kan ikke la være å påpeke de sikkerhetsmessige utfordringene av den grunn. Da gjør vi ikke jobben vår.

Det er viktig å understreke at det er hvert sektordepartement som har det overordnede ansvaret for beredskapstilstanden i sin sektor. På samferdselsområdet har samtidig hver fylkeskommune og den enkelte virksomhet et eget ansvar for å vurdere hvilken risiko de er villig til å akseptere.

NSM har over tid advart mot konsentrasjonsrisiko i samfunnet, også når det gjelder kinesiske busser. For nasjonal sikkerhet er det et problem om vi blir avhengig av teknologi fra ett bestemt land eller en spesifikk leverandør. Denne avhengigheten kan skape utfordringer når det kommer til funksjoner som vi trenger i kriser. Siden NSM la frem risikobildet for 2025 har vi påpekt at virksomheter må ta høyde for hendelser som setter deres systemer ut av spill. Virksomhetene må gjøre vurderinger og sørge for reserveløsninger som raskt kan tas i bruk. For fylkeskommunene og busselskapene betyr det å vurdere hva man minimum må kunne holde gående i en krise for å løse sine samfunnsoppgaver.

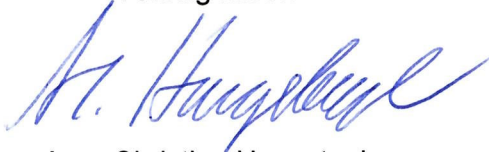
NSM har et godt samarbeid med departementet knyttet til konsentrasjonsrisiko og har i flere runder gitt vurderinger og råd til departementene. Vi er kjent med at Samferdselsdepartementet har satt i gang med et arbeid med å vurdere, på generelt grunnlag, risikoen for nasjonale sikkerhetsinteresser ved bruk av busser fra land Norge ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med, jamfør samferdselsministerens skriftlige svar til Stortinget 7. november.

I lys av den pågående debatten om innkjøp av kinesiske elbusser, og de sikkerhetsmessige bekymringene som er blitt reist, er det viktig å understreke at vårt arbeid ikke handler om å demonisere enkelte leverandører eller teknologi, men om å sørge for at beslutningstakere er bevisst på hvilken risiko som kan oppstå som følge av teknologisk avhengighet, særlig fra leverandører i land som Norge ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med.

NSM har understreket viktigheten av å gjøre bevisste valg når det gjelder teknologi og leverandører. Vi trenger en kontinuerlig vurdering av risikoene forbundet med avhengighet av teknologi fra land som vi ikke har sikkerhetssamarbeid med. Det er essensielt at myndighetene, både på nasjonalt og lokalt nivå, tar hensyn til disse vurderingene og veier dem opp mot de praktiske behovene og de økonomiske konsekvensene som følger med valg av leverandører.

NSM ønsker å bidra til at beslutningstakere tar informerte valg som ikke bare ser på de umiddelbare kostnadene og fordelene, men også de langsiktige sikkerhetsrisikoene. Valgene vi tar i dag er avgjørende for morgensdagens risiko. NSM er klare til å bistå med ytterligere risikovurderinger og råd i forbindelse med innkjøp av teknologiske løsninger som kan være kritiske for Norges nasjonale sikkerhet.

Vennlig hilsen

Arne Christian Haugstøyl
Direktør

Kopi: Justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen
Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård